

Hjertestartere ved UiO – en vurdering

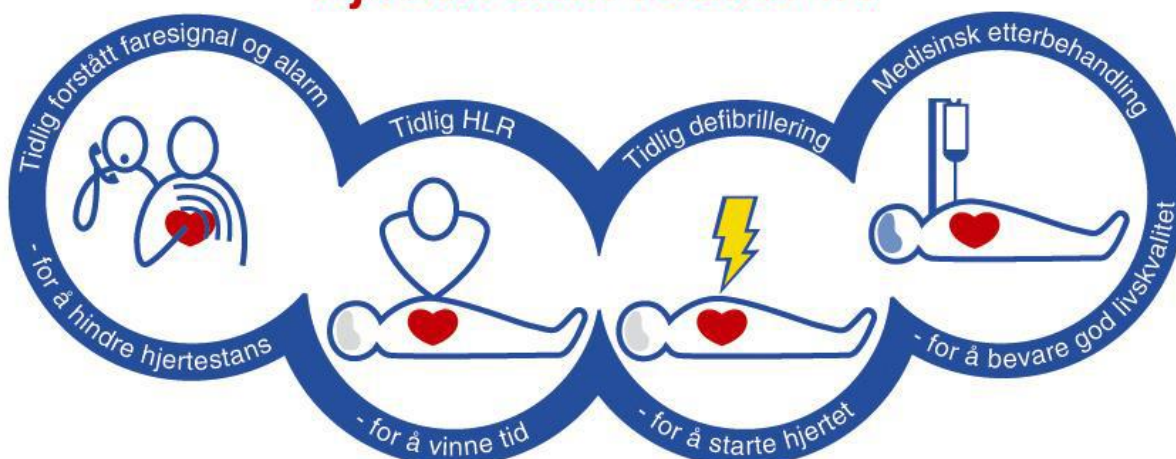
Om bruk av hjertestarter og HLR

Bruk av hjertestarter er førstehjelp. All førstehjelpsundervisning bør derfor inkludere opplæring i hjerte og lungeredning (HLR) og bruk av hjertestarter.

Redningskjeden:

- tidlig oppdagelse og tidlig varsling av 113
- tidlig HLR (ventilasjon, munn til munn, brystkompresjon)
- tidlig defibrillering (hjertestarter)
- kvalitativ god sykehusbehandling

Kjeden som redder liv

Bruk av hjertestarter viser høy overlevelse ved hjertestans hvis strømstøtet gis innen 3-5 minutter(1). Sjansen til å overleve øker med 50-70 %, spesielt i kombinasjon med HLR. Gode og regelmessige brystkompresjoner er derfor viktigere enn tidligere antatt ved hjertestans. *Man vet at enhver stopp i brystkompresjonene reduserer sjansen for at (neste) hjertestartersjokk/strømstøt skal lykkes.*

HLR gir:

- 20 – 30 % av normal blodgjennomstrømning
- Gir tid til hjertestarteren er på plass ved pasienten
- Gjør hjertet mer mottakelig for sjokk/strømstøt fra hjertestarteren

Enhet for bedriftshelsetjeneste (BHT)

Postadresse: Postboks 1043 Blindern, 0316 Oslo
Telefon: 22858895
Besøksadresse: Kristian Ottosens hus, underetg
Problemveien 9
E-post: bht-post@admin.uio.no

Det er imidlertid viktig at redningskjeden følges:

- Ring 113 og tilkall ambulanse
- La 113 gi veiledning via telefon om hvordan man skal håndtere pasienten.
- Igangsett HLR umiddelbart og la dette pågå til hjertestarter tas i bruk og/eller ambulanse kommer

Helsedirektoratet beskriver hvilke lover og regler som regulerer bruk av hjertestartere (2). Nødvendig opplæring bør gis og praktiske øvelser må inngå i denne.

Beredskap og organisering ved UiO

Det anbefales følgende hovedpunkter for en lokal beredskap:

- *Opplæring*: Alle som har tilgang til hjertestarteren bør ha opplæring i å bruke den
- *Repetisjon*: Disse bør få tilbud om regelmessig trening/ repetisjonskurs for å opprettholde kompetanse og ferdigheter
- *Plassering*: Hjertestarteren bør plasseres på et sentralt sted slik at flest mulig har tilgang til den. Stedet merkes med et skilt slik at alle ser den
- *Tilsyn*: Det er viktig at hjertestarteren får regelmessig tilsyn. Sjekk at batteriet er i orden og at lime-elektrodeene ikke har gått ut på dato. Følg medfølgende bruksanvisning
- *Oppdatering*: Ved oppdatering av retningslinjene må hjertestarteren om nødvendig også oppgraderes i henhold til disse (3).
- *Kontaktperson*: Alle som skaffer seg en eller flere hjertestartere bør ha kontaktperson(er) som har hovedansvaret for denne og oppfølging av disse punktene

Noen særlige anbefalinger ved anskaffelse og beredskap

- Plassering og utpeking av ansvarlige for den enkelte hjertestarter
- Plan for opplæring av ansvarlig personale og nødvendig repetisjon av opplæringen
- Kontaktperson i Enhet for HMSB

Plassering av hjertestarter og ansvarlig for disse

Hjertestarterne må plasseres på steder hvor de er lett tilgjengelige. Stedet må tydelig skiltes. Plasseringen foretas ut fra en vurdering av risiko og tilgjengelighet av andre tjenester, f.eks. avstand til andre institusjoner som har hjertestarter (som brannvesen, legevakt/ambulanse). Det anbefales å ha en fast plassering i hvert bygg, f.eks. alltid til venstre når en kommer inn hovedinngangen. Når det gjelder plassering på campus, vil det være aktuelt å kontakte Studenthelsetjenesten for eventuelt å etablere et samarbeid om hjertestartere med dem. Vakt- og alarmsentralen anbefales å ha en mobil hjertestarter som brukes som en del av beredskapen på UiO.

Ansvar for hjertestarteren må ligge hos en eller flere personer. Denne/ disse utpekes før man går til anskaffelse av utstyret.

Opplæring

Ansvarlig ansatte bør ha grunnleggende HLR kurs med opplæring i bruk av hjertestarter. Opplæring repeteres etter oppsatt plan og når det anses særlig påkrevd (f.eks. ved utpeking av nye ansvarlig o.l.).

Kontaktperson

HMSB utpeker en kontaktperson som har ansvar for at rutinene rundt hjertestarteren følges.

Avsluttende bemerkninger

EBHT erfarer at det er mange enheter ved UiO som går til innkjøp av hjertestarter. Så vidt vites har ingen total oversikt over hvor hjertestartere er utplassert og/eller hvem som har ansvar for ettersyn og vedlikehold av disse.

EBHT ser at det kan være hensiktsmessig at UiO sentralt går til anskaffelse av hjertestarter og får oversikt over hvor disse er plassert. Enhetene oppfordres til å arrangere kurs for sine ansatte. Helsedirektoratet har nå kommet med informasjon om at de er i gang med å lage et nasjonalt register over hjertestartere og dette anslås å være på plass januar 2017. Det er i dag ca. 30 000 hjertestartere utplassert ulike steder i Norge.

Referanser

1. Svensson L. et al (2010): Fler kan räddas efter hjärtstopp utanför sjukhus. Läkartidningen. Last ned artikkelen her:
http://ww2.lakartidningen.se/store/articlepdf/1/13816/LKT1008s502_505.pdf
2. Helsedirektoratet (2007): Krav til bruk av defibrillatorer (hjertestartere). Rundskriv 5/2007. Last ned rundskrivet her:
<https://helsedirektoratet.no/publikasjoner/krav-til-bruk-av-defibrillatorer-hjertestartere>
3. Norsk Resuscitasjonsråd (2015): Retningslinjer 2015. HRL med hjertestarter Last ned retningslinjene her:
http://nrr.org/images/pdf/HLR_med_hjertestarter_Norske_retningslinjer_2015.pdf